

TIETO – TAHTO – MIELIKUVITUS
Seinäjoen yliopistokeskuksen tutkimusstrategia

Tutkimusstrategia lyhyesti

Visio

Vuonna 2020 Seinäjoen yliopistokeskuksessa tehtävä tutkimus tunnetaan laajasti ja kansainvälisesti akateemisuuden, yhteiskunnallisen hyödynnettävyyden ja poikkitieteellisyyden yhdistävästä lähestymistavastaan ja korkeasta laadusta. Yliopistokeskuksessa tehtävään tutkimukseen viitataan myönteisenä esimerkkinä osaamisesta, yritys yhteistyöstä, innostavasta sekä yhteistyöhakuisesta työtavasta.

Strategiset tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi

Seinäjoen yliopistokeskuksessa tehtävällä tutkimuksella on kolme strategista tavoitetta: (1) tutkimuksen korkea laatu, (2) työyhteisön innostavuus ja vuorovaikutteisuus, (3) vahvat tutkimustoiminnan rakenteet.

1. Tavoitteena on olla edelläkävijä akateemisen ja yhteiskunnallisen relevanssin yhdistävässä tutkimuksessa.

Tavoitteeseen pääsemiseksi tehdään korkealaatuista tutkimustyötä vuorovaikutuksessa ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Tutkimushankkeet suunnitellaan yhteisesti pääsääntöisesti viiden vuoden periodeina ohjelmallisiksi kokonaisuuksiksi, joilla tavoitellaan monitieteisyyttä, uudenlaisia lähestymistapoja ja kiinnostavia tuloksia. Tutkimus kootaan neljälle painopistealueelle, kussakin työskentelee 3–6 professoria: *tuoteprosessit ja tuotannon järjestelmät, elintarvikkeet ja hyvinvointi, liiketoimintaosaaminen, alueet ja kulttuuri*. Tieteellisen tiedon ja työtapojen siirtymistä työelämään edistetään osana toiminnan vaikuttavuutta.

2. Tavoitteena on tarjota vetovoimaista toimintaa ja toimintaympäristöllisiä ratkaisuja Suomen parhaiden tutkijoiden houkuttelemiseksi ja alueelle juurruttamiseksi.

Tavoitteeseen pääsemiseksi yliopistokeskuksesta kehitetään avoin, innovatiivinen ja innostava työyhteisö. Sen oleellisia osia ovat aktiivinen vuorovaikutusverkosto ja osaamista vahvistava kansainvälinen yhteistyö osaamisen painopistealueilla. Työelämäyhteistyöhön tarjotaan systemaattisesti uusia muotoja.

3. Tavoitteena on rakentaa vahva toiminnallinen ja rahoituksellinen pohja tutkimus-, kehitys- ja koulutustoiminnan varmistamiseksi ja jalostamiseksi.

Tavoitteeseen pääsemiseksi tutkimusryhmien rahoitus kootaan monipuolisesti, myös kansainvälisistä lähteistä entistä suuremmiksi kokonaisuuksiksi. Tutkimusryhmien kokoa laajennetaan. Jokaisella tutkimusalalla tavoitellaan viiden tutkijan kokonaisuuksia (professori + vanhempi tutkija + jatko-opiskelijoita). Yksittäisten hankkeiden sijasta suunnitellaan enemmän tutkimus- ja kehittämistyön ohjelmia. Tutkimuksen perusrakenteita tuetaan alueellisella perusrahoituksella.

Johdanto

Seinäjoen yliopistokeskuksen tutkimusstrategia on tehty tilanteessa, jossa yliopistolaki on uudistunut ja yliopistojen uudet strategiat ovat valmistuneet. Strategiassa on hyödynnetty ns. Epanet-tutkimusverkoston kymmenen vuoden aikana kertynyttä kokemusta yliopistojen, alueen yritysten ja kehittämisorganisaatioiden kumppanuudesta. Strategiassa on kirkastettu Seinäjoen yliopistokeskuksen tutkimustoiminnan kansallinen lisäarvo ja samalla peilattu sitä alueellisen kumppanuuden kautta. Vision ja strategisten linjausten lisäksi siinä esitetään konkreettiset toimenpiteet, joita seuraavien viiden vuoden aikana tulee tehdä mallin toiminnan kehittämiseksi.

Tutkimusstrategian tarpeeseen kiinnitettiin huomiota myös yliopistokeskusten valtakunnallisessa arvioinnissa. Arvioinnin tulokset julkistettiin tammikuussa 2009.

Ohjelman valmistelusta on vastannut työryhmä. Se on työskennellyt 17.8.2009 – 11.5.2010 välisenä aikana ja pitänyt yhdeksän kokousta. Ryhmään ovat kuuluneet:

professori Harri Luomala, VY (pj.)
 tutkimuspäällikkö Jari Kolehmainen, TaY
 professori Vesa Kurkela, SibA
 johtaja / professori Sami Kurki, HY
 professori Kari Mäkelä, TTY
 tutkimusjohtaja Sulevi Riukulehto, Etelä-Pohjanmaan
 korkeakoulu yhdistys ry
 tutkimusjohtaja Juha Alarinta, Seinäjoen yliopistokeskus, Tampereen
 yliopisto

Työskentelyn aikana ryhmä kuuli myös toiminnan alueellisia rahoittajia, Etelä-Pohjanmaan liiton, Seinäjoen kaupungin ja Etelä-Pohjanmaan ELY -keskuksen edustajia. Strategialuonnosta esiteltiin Etelä-Pohjanmaan korkeakouluverkosto (Epanet) –hankkeen ohjausryhmälle keväällä 2010. Saadut kommentit ja ehdotukset on pyritty hyödyntämään. Laadinnan yhteydessä on huomioitu myös Etelä-Pohjanmaan korkeakoulukonsortion suunnittelu ja käynnistäminen. Konsortio tiivistää yhteistyötä Seinäjoen ammattikorkeakoulun, alueen yritysten ja kuntien kanssa.

Tutkimusstrategia hyväksyttiin Seinäjoen yliopistokeskuksen rehtorien kokouksessa 22.9.2010.

Tausta

Suomen tutkimus- ja innovaatiojärjestelmän kehitys on ollut kansainvälisissä vertailuissa myönteistä, ja Suomi on ollut monilla indikaattoreilla mitattuna OECD-maiden kärkiryhmissä viimeisten 15 vuoden aikana. Vertailussa on korostettu erityisesti Suomen suurta ja kasvavaa panostusta tutkimus- ja kehittämistoimintaan, hyvin toimivaa tutkimus- ja kehittämistoiminnan institutionaalista toimintaympäristöä, koulutuksen korkeaa tasoa sekä menestystä tietotekniikkasektorilla.

Etelä-Pohjanmaa ei ole perinteisesti kuulunut systemaattisen tutkimuksen hyödyntämisen etujoukkoihin. Päinvastoin: koulutusaste ja tutkimuspanostus ovat laahanneet kaukana maakuntien keskiarvoista. Kelkka käännettiin määrätietoisesti 1990-luvun lopussa. Tutkimustoiminnan vahvistaminen mainittiin ensimmäisen kerran maakunnallisena tavoitteena osaamiskeskusohjelmassa vuonna 1994. Ohjelman perusteella laadittiin konsortiosopimus ja edelleen Etelä-Pohjanmaan tutkimusohjelmasuunnitelma.

Tutkijavoimaa palkattiin konseptin suunnitteluun: miten koko maakunta, korkeakoulut, maakunnan kehittäjät, luottamushenkilöt, yritykset, muu elinkeinoelämä ja jopa valtiolta saataisiin kiinnostumaan ohjelman toteuttamisesta? Miten pitäisi edetä, jotta kaikki osapuolet voittaisivat? Syntyi Epanet, Etelä-Pohjanmaan korkeakouluverkosto. Sen toteuttaminen aloitettiin vuoden 1999 helmikuussa, kun Etelä-Pohjanmaan korkeakoulu yhdistys palkkasi Epanet-verkostoon tutkimusohjelmapäällikön.

Tutkimustoimintaa on rakennettu viidelle painopistealueelle: Informaatioteknologian soveltaminen, liiketoimintaosaaminen, elintarvikealan tuotekehitys, materiaaliteknologia/taitoteknologia sekä alueet ja hyvinvointi. Toiminnan laajetessa tarvittiin toimintastrategia. Vuodesta 2001 lähtien siihen on sisällytetty neljä strategista tavoitetta jotka ovat:

- * Alueen tutkimusyhteisöä vahvistetaan kansainvälisesti kilpailukykyisten tutkimusryhmien avulla, tavoitteena 12 uutta ryhmää ja professuuria (laatutavoite)
- * Tutkimusalat valitaan niin, että niillä on vahva kytkentä Etelä-Pohjanmaan elinkeinotoiminnan ja kulttuurielämän painopistealoille (innovaatiopoliittinen tavoite)
- * Tieteenalat suunnataan kansallisesti uusille ja kasvaville tutkimusaloille (lisäarvotavoite)
- * Edistetään tutkimustyön kansallista ja kansainvälistä verkostoitumista rakentamalla kansainvälisesti kilpailukykyisiä tutkimusryhmiä (tavoitteellinen toimintastrategia)

Tutkimukselle asetetut määrälliset tavoitteet ovat ylittyneet. Vuoteen 2009 mennessä oli perustettu 19 tutkimusryhmää. Tutkijoita oli vajaat 100 ja niistä runsaat puolet Etelä-Pohjanmaalla. Vuonna 2008 tutkijoita oli 84. Käytännössä kaikki maakunnan kehittäjäorganisaatiot osallistuivat tutkimustoiminnan rahoittamiseen. Lisäksi yhteensä 126 yksityistä toimijaa (116 yritystä, 5 yhdistystä ja 5 säätiötä) on lahjoittanut varoja tutkimustyöhön. Tämä on uusi vaihe Etelä-Pohjanmaan korkeakoulutoiminnan historiassa.

Toteutuneen tutkimustoiminnan tunnuslukuja

Epanet on ollut Etelä-Pohjanmaan suuri kehittämisprojekti. Sitä ei olisi voitu toteuttaa ilman yritysten, kuntien ja korkeakoulujen yhteistä ponnistusta. Epanetin avainvirkoja ja koordinaatiota on toteutettu 79 hankkeella, joista Etelä-Pohjanmaan korkeakoulu yhdistys on hallinnoinut 62.

Vuonna 2010 Epanet-professuureja on Helsingin, Tampereen, Tampereen teknillisen, Vaasan ja Turun yliopistoissa sekä Sibelius-Akatemiassa (yhteensä 15).

Tutkimusryhmien toiminnan vaikuttavuutta kuvaavia tunnuslukuja:

- Epanet-verkoston tutkijat ovat suorittaneet 24 jatkotutkintoa, joista 19 on tohtorin ja viisi lisensiaatin tutkintoja.
- Vuosina 2002–2009 professoreilla ja heidän ryhmillään oli 242 tutkimus- ja kehittämishanketta.
- Hankkeet on toteutettu monipuolisina verkostoina.
- Muodostettujen tutkimushankkeiden yhteenlaskettu liikevaihto oli lähes 13,5 miljoonaa euroa. Tämä luku ei sisällä professuurihankkeita eikä professuurien synnyttämiä hankkeita Etelä-Pohjanmaan ulkopuolella.
- Professoreilla on ollut tutkimuksellista yhteistyötä noin 50 maahan. Puolet kontakteista on suuntautunut EU-alueelle, puolet sen ulkopuolelle.
- Tutkimushankkeisiin saatiin rahoitusta monista EU:n ohjelmista, lähes kaikilta ministeriöiltä, kymmeniltä säätiöiltä ja lähes 150 yritykseltä.
- Epanet-professorit ja heidän tutkijaryhmänsä tekivät yli 1 700 erilaista julkaisua, joista 391 ilmestyi tieteellisesti vertaisarvioituissa sarjoissa. Valtaosa julkaisuista oli englanninkielisiä. Suurelle yleisölle tutkimustuloksia on esitelty noin tuhannessa suomenkielisessä julkaisussa.
- Epanet-verkostossa työskentelee 15 professorin ohjauksessa Etelä-Pohjanmaalla 44 ja muualla 36 tutkijaa. Ryhmien työntekijöistä 41 suorittaa jatko-opintoja.

Tutkimustoiminnassa tehty yliopistojen yhteistyö tiivistyi entisestään, kun marraskuussa 2003 perustettiin Seinäjoen yliopistokeskus. Yliopistokeskus toi Seinäjoelle yliopistojen oman yhteistyöfoorumin tiivistämään keskinäistä yhteistyötä.

Tutkimus- ja innovaatio-ohjelman päivitys 2007

Etelä-Pohjanmaan tutkimus- ja innovaatio-ohjelma päivitettiin vuonna 2007. Päivityksen yhteydessä haastateltiin ohjelmiasioimukseen allekirjoittaneiden organisaatioiden edustajia. Haastattelulla kerättiin tietoa kokemuksista sekä näkemyksiä toiminnan uudelleen suuntaamiseksi.

Haastatteluissa kysyttiin mm., kuka on hyötynyt toiminnasta eniten. Suurimpana hyötyjänä nähtiin maakunta. Maakunnan näkyvyys on parantunut ja imago on vahvistunut. Imagovaikutus on jopa tutkimustoiminnan suoraa vaikutusta suurempi: Seinäjoki tunnetaan Epanet-konseptista.

Yritykset on saatu hyödyntämään uutta tietoa tai ainakin heräämään asian tärkeyteen. Tutkimusverkosto on korvannut yritysten oman t & k-toiminnan puutteita. Professuurin kautta saadaan tietoa kansallisista alan projekteista ja kehityssuunnista. Lähellä oleva tutkija pystyy nopeimmin vastaamaan pk-yritysten yksilöidymiin tarpeisiin.

Yliopistokeskusten synty on vastaisku keskittymiselle. Toiminta tuottaa uutta tutkimustietoa, väitöskirjoja ja julkaisuja. Korkeakoulut hyötyvät uusista kontakteista yritysryhmiin ja kehittäjäorganisaatioihin. Näin asiat koettiin.

Strategisia tavoitteita pidettiin edelleen ajankohtaisina. Tiivis yhteistyö ammattikorkeakoulun sekä Epanetin ja yliopistokeskuksen välillä nähdään tärkeänä. Arvokkaina asioina nähtiin, että yksilöille tarjoutuu mahdollisuuksia työhön, jatkokouluttautumiseen, meritoitumiseen, yritysyhteistyöhön ja kansainvälistymiseen.

Ulkopuolisten arviointien johtopäätökset

Seinäjoella tapahtuva tutkimustoiminta on arvioitu kaksi kertaa. Ensimmäinen ulkoinen, riippumaton arviointi tehtiin vuosina 2003–2004. Toinen tehtiin osana yliopistokeskusten valtakunnallista arviointia vuonna 2008–2009.

Havainnot, teemat ja tulokset (Kinnunen Juha & Heikki Eskelinen & Elina Lehto & Ritva Karjalainen-Jurvelin 2004):

- * Ennakkoluuloton ja dynaaminen toimintamalli
- * Tiedeyliopistot ”jalkautuneet”
- * Lupaava esimerkki ylittää joitain ammattikorkeakoulu – yliopisto -jännitteitä
- * Epanet on tulevaisuuden verkostoituneen innovaatiojärjestelmän yksi perusmalli yliopisto(keskus)verkostossa
- * Täyttää opetusministeriön aluestrategiset tavoitteet

Suositukset toiminnan kehittämiseksi:

- * Tarve painottaa tutkimuksen ja kehittämistyön painoaloja
- * Tasapainon hakeminen tutkimuksen ja opetuksen välille systematisoimalla yhteistyö emoyliopistojen kanssa
- * Volyymitavoitteiden realisointi
- * Institutionalisoitumisen vaikutusten hallinta
- * Tutkimuksen painoaloihin mukaan palvelu- ja hyvinvointialat
- * Nykyisten ja uusien tutkimusprofessoreiden urapolkujen turvaaminen

Korkeakoulujen arviointineuvoston toteuttamassa yliopistokeskusten valtakunnallisessa arvioinnissa tarkasteltiin toiminnan kokonaisuutta. Seinäjoen yliopistokeskuksen **vahvuuksiksi** nostettiin seuraavat asiat (Helander et al. 2009):

- * Etelä-Pohjanmaan strategiasta lähtevä ja sitä tukeva toiminta
- * Alueen ja elinkeinoelämän vahva sitoutuminen toimintaa
- * Yliopistokeskukseksi vahva tutkimustoiminta
- * Tutkimusverkoston onnistunut rakentaminen
- * Toimiva kampusrakenne
- * Yhteistyö Seinäjoen ammattikorkeakoulun kanssa on lähtenyt hyvin käyntiin
- * Yliopistokeskus on onnistunut keräämään merkittävän määrän yksityistä rahoitusta

Yliopistokeskuksen **kehittämiskohteet**:

- * Varautuminen nykyisen EU-rakenerahastokauden päättymiseen vahvistamalla yliopistokeskuksen pitkäjänteistä rahoituspohjaa
- * Yliopistokeskuksen hallintomallin kehittäminen ja yhteistyön tiivistäminen alueen muiden toimijoiden kanssa
- * Eri yliopistojen ja ammattikorkeakoulun koulutustoiminnan ja tutkimusryhmien välisen yhteistyön lisääminen ja syventäminen
- * Tutkimusryhmien koon kasvattaminen ja niiden määrän vähentäminen

Arviointiraportissa suositellaan kullekin yliopistokeskukselle kattavan tutkimusstrategian laatimista. Yhteistyötä alueella toimivien tutkimuslaitosten sekä ammattikorkeakoulun kanssa esitetään tiivistettäväksi. Edelleen todetaan, että tutkimustoimintaa voidaan vahvistaa myös ns. kummiprofessoreilla.

Visio

Vuonna 2020 Seinäjoen yliopistokeskuksessa tehtävä tutkimus tunnetaan laajasti ja kansainvälisesti akateemisuuden, yhteiskunnallisen hyödynnettävyyden ja poikkitieteellisyyden yhdistävästä lähestymistavastaan ja korkeasta laadusta. Yliopistokeskuksessa tehtävään tutkimukseen viitataan myönteisenä esimerkkinä osaamisesta, yritys yhteistyöstä, innostavasta sekä yhteistyöhakuisesta työtavasta.

Strategiset tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi

Seuraavien tietoisten strategisten valintojen kautta Seinäjoen yliopistokeskuksessa tehtävä tutkimus eroaa perinteisestä yliopistojen ainelaitoksilla ja tiedekunnissa sekä ammattikorkeakoulussa tehtävästä tutkimuksesta. Näillä valinnoilla pyritään myös ylläpitämään ja vahvistamaan alueella tehtävän tutkimustyön vetovoimaisuutta.

1. Korkeaan laatuun kiinnitetään huomiota kaikilla tutkimustyön osa-alueilla

Tavoitteena on olla edelläkävijä akateemisen ja yhteiskunnallisen relevanssin yhdistävässä tutkimuksessa

- a) **Tehdään korkealaatuista tutkimustyötä**, jossa näyttäytyy yhteiskunnallinen vuorovaikutus. Tarjotaan akateemisen intressin, yhteiskunnan ja alueen tietotarpeiden ja työelämälähtöisyyden yhdistävällä tutkimuksella lisäarvoa Seinäjoen yliopistokeskuksen kaikille yhteistyökumppaneille: yliopistoille, ammattikorkeakoululle, kehittäjille, kouluttajille, palvelujen tuottajille ja yrityksille. Tämän toteuttamiseksi Seinäjoen yliopistokeskuksessa tehtävän tutkimuksen suunnittelun ja julkaisemisen prosessit kuvataan laadun hallinnan näkökulmasta. Suunnittelussa vaalitaan useiden toimijoiden välistä vuorovaikutteista yhteistyötä. Kysymysten määrittelyyn ja tuotosten siirtämiseen panostetaan esimerkiksi tutkimusasiames- ja maakuntakorkeakoulu-ajattelun avulla.

Tutkimustyön ohjelmallisuuden avulla pidetään sen yhteiskunnallinen relevanttius korkeana. Tutkimustyötä tarkastellaan pääsääntöisesti viiden vuoden periodeina. Ohjelmallisuudesta huolimatta työn jatkuvuuteen kiinnitetään huomiota. Henkilövaihdosten yhteydessä pois jäävälle tutkijalle pyritään löytämään uusi rooli osana tutkimusryhmän toimintaa.

- b) **Monitieteellisellä tutkimuksella on tavoitteena uudenlaiset lähestymistavat** ja kiinnostavat tulokset. Perustetaan moni- ja poikkitieteellisten läpimurtojen Hall of Fame. Toimintatapoja mallinnetaan osaamisen kasautumisen vahvistamiseksi. Kerrotaan onnistumisista aktiivisesti sekä ulkopuolelle että yliopistokeskuksen sisällä. Perustetaan oma sähköinen julkaisusarja. Järjestetään Epanetin ”hullut päivät” (kaksi päivää internaatissa, osallistuminen viedään sopimukseen),

Ylläpidetään keskustelua Epanet-verkostossa kysymyksenasettelun onnistumisen kokemuksista.

Jatkossa toiminnallisena tavoitteena ovat 3 – 6 professorin tutkimusryhmät seuraavilla painopistealueilla:

- **tuoteprosessit ja tuotannon järjestelmät**
- **elintarvikkeet ja hyvinvointi**
- **liiketoimintaosaaminen**
- **alueet ja kulttuuri**

Tutkimustoimintaa suunnitellaan ja seurataan painopistealueittain. Tutkimusaloilla on sisällöllinen ja rakenteellinen yhteys myös Etelä-Pohjanmaan korkeakoulukonsortion osaamisen painopistealueisiin. Se mahdollistaa monimuotoisen yhteistyön Seinäjoen ammattikorkeakoulun kanssa sekä myös Maa- ja elintarviketalouden (MTT) tutkimusyksikön kanssa.

Tutkimusryhmien tutkimusaloja tarkistettaessa kiinnitetään huomiota yhteistyömahdollisuuksien lisäämiseen muiden tutkijoiden kanssa. Tavoitteena on vahvistaa alan osaamista ja luoda valmiuksia uutta luovaan, innovatiiviseen työskentelyyn.

Tutkimuksen strategisilla painopistealueilla pyritään stimuloimaan ja kehittämään alueen tulevaisuuden yrittäjyyttä. Tavoitteena on sijoittua painopisteiden osalta osaamistarjonnan sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnan kasvuhaluuden osalta kotimaiseen kärkikastiin.

- c) **Intensiivinen vuorovaikutus ympäröivän yhteiskunnan kanssa pyritään saamaan tieteellisen tiedon ja työtavan siirtäjäksi.** Pitkäjänteinen, intensiivinen vuorovaikutus kykenee valuttamaan tieteellistä tietoa ja työtapoja perinteisten akateemisten organisaatioiden ulkopuolelle. Tavoitteen saavuttamiseksi vuorovaikutuksen muotojen monipuolistetaan. Vuorovaikutuksessa varataan resursseja sekä substanssiasioiden että hallintoasioiden riittävälle käsittelylle. Tutkimus- ja kehittämishankkeiden ohjausryhmätyöskentelyä uudistetaan tavoitteellisemmaksi, vuorovaikutusta ja oppimista lisääväksi.

2. Innostavaa työyhteisöä ja vuorovaikutusverkostoa vaalitaan

Tavoitteena on tarjota vetovoimaista toimintaa ja toimintaympäristöllisiä ratkaisuja Suomen parhaiden tutkijoiden houkuttelemiseksi ja alueelle juurruttamiseksi.

- a) **Innovatiivinen ja innostava työyhteisö** tukee luovuutta ja on myös vetovoimatekijä. Työn fyysiset järjestelyt edistävät vuorovaikutusta eri tieteenalojen ja eri yliopistojen asiantuntijoiden välillä, infrastruktuuri kehitetään resurssiksi. Vuorovaikutusta edistetään suunnitelmallisesti.

- b) **Avoin vuorovaikutusverkosto** edistää tieteellistä työtä ja innovatiivisuutta. Profiloidaan ja kommunikoidaan selväksi yliopistokeskuksen rooli osana alueellista kehittämisverkostoa. Profiilit työnjaossa helpottavat yhteistyötä. Tarvittaessa tehdään sopimukset yhteistyöstä keskeisten kehittämistoimijoiden kanssa (Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Foodwest Oy, Seinäjoen Teknologiakeskus Oy, Evira, seutukunnalliset kehittämiskeskukset jne.). Sovitaan pitkäjänteisestä ja tavoitteellisesta tutkimusinfrastruktuurin kehittämistyöstä profiilialoilla. Yhteistyöllä vahvistetaan eri alojen asiantuntijoiden ns. kriittistä massaa.
- c) **Osaamista vahvistava kansainvälinen yhteistyö** pyritään kytkemään saumattomasti selkeästi arkisen työn tueksi. Käynnistetään strategisten kansainvälisten yhteistyöyliopistojen systemaattinen kartoitus nykyisten kumppanuuksien pohjalta. Tavoitteena on pitkäjänteinen ja monipuolinen yhteistyö. Pyrkimys on aikaansaada sellainen kumppanuustila, joka mahdollistaa erilaisten EU:n asiantuntijavaihto-ohjelmien hyödyntäminen. Kansainvälisen rahoituksen tietopalvelu ja rahoituksen haun suunnittelu tehdään systemaattisemmaksi. Edistetään post doc -tutkijoiden kansainvälistä vaihtoa.
- d) **Työelämäyhteistyöhön tarjotaan monia muotoja** aina suunnittelusta toteutukseen. Tarjotaan aktiivisesti asiantuntija-apua alueellisten kehittämisohjelmien suunnitteluprosessiin erityisesti tiede-, taide- ja innovaatiopolitiikan osalta. Tuetaan elinkeinoelämän asiantuntijoiden sekä tutkimuksen kansainvälistymisohjelmien rakentamista sekä toteuttamista. Osallistutaan aktiivisesti sellaisten tutkijoiden kansainvälisen vaihdon instrumenttien kehittämiseen, jotka ovat joustavia ja helposti toteutettavia.

3. Tutkimustoiminnalle vahvat rakenteet yhteistyöllä

Tavoitteena on rakentaa vahva toiminnallinen ja rahoituksellinen pohja tutkimus-, kehitys- ja koulutustoiminnan varmistamiseksi ja jalostamiseksi.

- a) Toiminnallisena tavoitteena on, että **profiilialoilla rahoitus on monipuolisinta ja kansainvälisintä**. Tavoitteena on stabiili resurssipohja.

Tutkimusprofiilia vahvistavien paikallisten muistiorganisaatioiden eli tietoaineistoa suunnitelmallisesti säilyttävä ja käyttöä edistävä toiminta vakiinnutetaan osana tutkimustyötä.

- b) Tutkimusryhmien **tavoitteellinen rakenne 1 + 1 + 3 (professori + vanhempi tutkija + jatko-opiskelijoita)** toteutetaan resurssien allokoinnissa. Tavoitteena ovat suuremmat rahoituskokonaisuudet. Hankkeiden sijasta suunnitellaan enemmän tutkimus- ja kehittämistyön ohjelmia.

Professoreiden ja tutkimusjohtajien rekrytoinnissa painotetaan kykyä hankkia tutkimusrahoitusta. Tavoite välitetään nimityksistä vastaaville emoyliopistoille.

- c) **Tutkimustoiminnan perusrakenteita tukevan alueellisen rahoitusmallin** rakentaminen omaehtoista työtä tukevaksi kokonaisuudeksi. Perusrahoitus ja

kehittämisrahoitus pyritään saamaan tavoitteellisella rahoitusstrategialla toisiaan vahvistavaksi kokonaisuudeksi.

Resurssit tavoitteiden saavuttamiseksi – Epanet III-vaiheen rahoitustarve

Tutkimustyön ohjelmallisuudesta huolimatta toiminnassa pyritään pitkäjänteisyyteen. Kolmas tutkimusohjelmakausi tulee olemaan taloudellisesti ja toiminnallisesti erilainen kuin kaksi edellistä kautta. Keskeisin tavoite on turvata tutkimustyössä tutkijoiden, kehittäjien ja elinkeinoelämän syvenevä vuorovaikutus Etelä-Pohjanmaalla ja myös muualla Suomessa. Professoreiden työjärjestelyt voivat monipuolistua, mutta tavoitteena on, että jokaisessa ryhmässä on valmius tutkimus- ja kehittämishankkeiden suunnitteluun, yritysten aktivointiin ja tutkimustyön popularisointiin erityisesti Etelä-Pohjanmaan alueella.

Epanet III -vaiheen rahoitustarve (2011–2019): Kokonaisrahoituksen tarpeeseen sisältyy tutkimusryhmän johtajien (professoreiden), vanhempien tutkijoiden, tutkijoiden ja opinnäytetyöntekijöiden kustannukset. Lopullinen rahoitustarve riippuu tutkijoiden määrästä ja tutkimustoiminnan volyyymistä. Ryhmillä itsellään on luonnollisesti vastuu kilpaillun rahoituksen hankkimisesta.

Toiminnan jatkuvuuden kannalta on keskeistä rahoituksen hankkiminen yhteistyöllä avainhenkilöiden palkkaukseen. Noin 40 avainasiantuntijan palkkauksen kokonaiskustannukset ovat runsaat 3,2 miljoonaa euroa vuodessa.

Mikäli nykyinen toimintavolyymi pidetään ennallaan 1+1+3 -mallilla, on yhteistyöllä hankittavan rahoituksen tarve suurimmillaan 2,5 miljoonaa euroa vuodessa. Tästä maakunnan rahoitus olisi arviolta 70 % eli 1,75 miljoonaa. Tutkimusryhmän 1+1+3 -mallin toteutumisen minimikriteerinä pidetään professorin palkkausta sekä vähintään 50 %:n rahoitusta vanhemman tutkijan tehtävään. Tässä rahoitusmallissa toisen puolen rahoituksesta tulee asianomaisen yliopiston hankkia itse. (liite 1)

Liitteessä 2 on tarkasteltu myös minimivaihtoehtoa, kun siirrytään tutkimuksen kolmanteen rahoitusvaiheeseen. Tuossa vaiheessa olisi tarve korvata minimissään erityisesti EAKR- ja ESR -rahoitus sekä kansallinen Evo (erityisvaltionosuus) -rahoitus muulla rahalla. Tämän rahoituksen tarve on runsas 0,5 miljoonaa euroa vuodessa.

Raportointi ja seuranta

Seuranta- ja raportointitarpeita on runsaasti. Rahoittajilla on omat raportointitarpeet, joihin vastataan. Työn yhtenäistämiseksi ja tavoitteenasettelun helpottamiseksi edistetään indikaattoreiden käyttöä. Seinäjoen yliopistokeskuksen indikaattoreiden tulisi kuvata sekä yliopistollista sinällään että yliopistokeskuksen tuomaa lisäarvoa yhteiskunnalliseen ja alueelliseen vaikuttavuuteen.

Lähivuosina yliopistokeskuksen pysyvinä toiminnallisina indikaattoreina käytetään seuraavia: suoritettut tutkinnot, opiskelijamäärät, tutkijat, tohtoreiden osuus henkilötyövuosista (työsuhteessa olevat, erikseen lasketaan yhteistyökumppanien palveluksessa työskentelevät), julkaisut sekä konsertit ja äänitteet, kumppanuuksien

lukumäärä (luokitellen yhteistyön useampaan ryhmään) sekä täydentävä rahoituksen osuus (%) kokonaisrahoituksesta. Indikaattoreiden määrää laajennetaan tietopalvelun kehittyessä. Pysyvien indikaattoreiden lisäksi tehdään aika ajoin erityisselvityksiä. Laadukas vaikuttavuuden selvittäminen edellyttää tyypillisesti selvityksen tai tutkimuksen tekemistä.

Tutkimusstrategian toteuttamisesta vastaa operatiivisesti yliopistokeskuksen johtoryhmä ja strategisesti rehtorien kokous. Yhteistyökumppaneiden kanssa toteutumista seurataan Etelä-Pohjanmaan korkeakoulukonsortion hallituksessa. Rahoitusjärjestelmien toimivuutta on tavoitteena tarkastella Etelä-Pohjanmaan korkeakoulufoorumin järjestämissä seminaareissa ja kokouksissa.

Liite 1.

Tavoitteellinen tutkimusprofessuurien rahoitustarve (1+1+3 -rakennemallilla). Mikäli rahoitus on jo olemassa tai on tulossa ensimmäiseen rahoitusvaiheeseen ja mahdollinen rahoitusinstrumentti tiedetään, kohta on jätetty tyhjäksi. Palkkauskuluissa on huomioitu professorin palkka sekä 50 % vanhemman tutkijan palkkakuluista. Muutamien professoreiden kulut jakautuvat kahdelle painopistealueelle.

Epanet III:een siirtyminen

5-vuotiset hankkeet; 140 000 €/vuosi

Koko rahoitustarve.

Rahoitustarve hankkeiden seuraavalla 5-vuotiskaudella

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Aluetiede		105	140	140	140	140	35		
Maaseutupolitiikka									
Arkkitehtuuri				70	140	140	140	140	70
Populaarimusiikki		105	140	140	140	140	35		
Aluetaloudellisten vaikutusten arviointi				105	140	140	140	140	35
Aluehistoria (s)					140	140	140	140	140
Luonnonvarat ja luontoyrittäjyys									
Yrittäjyys		140	140	140	140	140			
Konseptijohtaminen		140	140	140	140	140			
Maaseutuyrittäjyys (s)					140	140	140	140	140
Elintarvikekulutus		140	140	140	140	140			
Elintarvikkehitys			35	140	140	140	140	105	
Elintarviketurvallisuus			140	140	140	140	140	140	
Laboratoriolääketiede*	140	140	140	140	140				
Terveystieteiden tutkimus				140	140	140	140	140	
Terveystieteiden tutkimus (s)					140	140	140	140	140
Metallirakentaminen				140	140	140	140	140	
Virtuaalitekniikka				140	140	140	140	140	
Logistiset järjestelmät		35	140	140	140	140	105		
Agro- ja konepajatekniikka (s)					140	140	140	140	140
Rahoitustarve yhteensä	140	805	1155	1855	2520	2380	1715	1505	665
s=suunnitteilla									
*= rahoitus ratkaistu toistaiseksi									

Epanet III Rahoitustarve tutkimusryhmittäin hankkeiden seuraavalla 5-vuotiskaudella

5-vuotiset hankkeet; 140 000 €/vuosi

Koko alueellinen rahoitustarve.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Alueet ja kulttuuri		210	280	403	770	770	560	490	368
Liiketoimiosaaminen		350	350	403	420	420	70	70	18
Elintarvikkeet ja hyvinvointi	140	210	385	560	700	560	490	455	140
Tuotannon järjestelmät		35	140	490	630	630	595	490	140
Rahoitustarve yhteensä	140	805	1155	1855	2520	2380	1715	1505	665

Liite 2.

Varautumista nykyisten EU:n rakennerahastojen rahoituksen mahdolliseen loppumiseen ja korvattavaan rahoituksen määrään tarkastellaan seuraavassa taulussa. Minimivaihtoehdossa on esitetty mahdollisesti korvattavaksi tuleva EAKR- , ESR- ja Evo -rahoitus (erityisvaltionosuus).

EU:n rakennerahastovarojen (ilman vastinrahaa) ja erityisvaltionosuuksien määrät hankkeissa.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Aluetiede									
Maaseutupolitiikka									
Arkkitehtuuri				15	30	30	30	30	15
Populaarimusiikki		15	20	20	20	20	5		
Aluetaloudellisten vaikutusten arviointi									
Aluehistoria (s)									

Luonnonvarat ja luontoyrittäjyys									
Yrittäjyys		12	12	12	12	12			
Konseptijohtaminen		18	18	18	18	18			
Maaseutuyrittäjyys (s)									

Elintarvikekulutus		12	12	12	12	12			
Elintarvikkehitys			15	55	55	55	55	40	
Elintarviketurvallisuus			20	20	20	20	20	20	
Laboratoriolääketiede*	130	130	130	130	130				
Terveydenhuollon tietotekniikka				25	25	25	25	25	
Terveyden edistäminen ja kuntoutus (s)					40	40	40	40	40

Metallirakentaminen				72	72	72	72	72	
Virtuaalitekniikka				51	51	51	51	51	
Logistiset järjestelmät									
Agro- ja konepajatekniikka (s)					30	30	30	30	30
Rahoitustarve yhteensä	130	187	227	430	515	385	328	308	85

s=suunnitteilla

*= rahoitus ratkaistu toistaiseksi

Epanet III Käytöstä poistuvan EU- ja Evo-rahoituksen aiheuttama rahoitustarve. Yhdistelmä tutkimusryhmittäin Epanet-tutkimusryhmien seuraavat 5-vuotiskaudet

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Alueet ja kulttuuri		15	20	35	50	50	35	30	15
Liiketoimintaosaaminen		36	36	36	36	36	0	0	0
Elintarvikkeet ja hyvinvointi	130	136	171	224	264	134	128	113	40
Tuotannon järjestelmät		0	0	136	166	166	166	166	30
Rahoitustarve yhteensä	130	187	227	430	515	385	328	308	85